

2020/2126(INI)

13.1.2022

OSNUTEK MNENJA

Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja

za Odbor za proračunski nadzor

o večletnem finančnem okviru 2021–2027: boj proti oligarhičnim strukturam, zaščita sredstev EU pred goljufijami in nasprotji interesov (2020/2126(INI))

Pripravljavec mnenja: Attila Ara-Kovács

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja poziva Odbor za proračunski nadzor kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

Proračun, ki bo služil splošnemu interesu v kmetijstvu

1. poudarja, da sredstva skupne kmetijske politike predstavljajo pomemben delež proračuna EU za obdobje 2021–2027 in da jih je treba zato še bolj zaščititi pred zlorabami, korupcijo in nasprotjem interesov, ki bi lahko škodovalo ugledu javne politike in koristim evropskih državljanov, ki prispevajo v ta proračun; poudarja, da so ta sredstva, če se ustrezno izvršujejo, v veliko pomoč pri proizvodnji hrane v Uniji; ponavlja, da si Komisija in države članice delijo odgovornost za njihovo izvrševanje, upravljanje in ustrezno porabo; ugotavlja tudi, da se je stopnja napake v razdelku za naravne vire ustalila pri manj kot 2 %, stopnja napake pri neposrednih plačilih pa je še precej nižja;

Interoperabilnost sistemov poročanja in nadzora

2. pozdravlja študijo o 50 največjih upravičencih do sredstev skupne kmetijske politike in kohezijskih skladov v posameznih državah članicah EU, ki jo je naročil Odbor za proračunski nadzor, in poudarja, kako pomembno je konsolidirati, racionalizirati in uskladiti sisteme poročanja v EU, tudi s skupnimi podatkovnimi zbirkami na ravni EU, ter poskrbeti, da bodo interoperabilni, tako da bodo vedno na voljo podatki in informacije za preverjanje in primerjavo lastniških struktur med državami članicami; poudarja tudi, da bi morali sistemi poročanja za sredstva skupne kmetijske in kohezijske politike vsebovati tudi informacije o končnih upravičencih, da bi bilo mogoče analizirati evidence o teh sredstvih; meni, da bi morali v ta namen poenotiti zahteve za razkritje, uskladiti obliko zapisa podatkov, ki bi morala zadostiti standardu odprtih podatkov, in določiti kazalnike, da bo mogoče v zbirkah podatkov na državni ravni in ravni EU identificirati končne upravičence, matične družbe in dejanske lastnike; meni, da je večja preglednost odločilen dejavnik pri odkrivanju goljufij in nasprotij interesov; poziva države članice, naj te podatke objavijo v enotni, strojno berljivi obliki in zagotovijo interoperabilnost informacij; poziva k boljšemu sodelovanju med državami članicami na tem področju;
3. spodbuja države članice, naj podprejo interoperabilnost zemljiških katastrov, identifikacijski sistem za zemljišča, identifikacijo živali in primerljivost integriranega administrativnega kontrolnega sistema (IAKS), da bi dosegli preglednost pri končnih upravičencih in skritih matičnih družbah s podružnicami v različnih državah članicah ter tako olajšali in izboljšali postopek preverjanja;

Ukrepi v prvem stebru skupne kmetijske politike

4. je seznanjen, da so aktivni kmetje v novi skupni kmetijski politiki opredeljeni na novo in da ta opredelitev velja za celotno EU, s tem pa naj bi preprečili, da bi posamezniki in podjetja prejeli podporo iz skupne kmetijske politike, če njihova dejavnost ni kmetijska ali je takšna le v manjši meri; poudarja pa, da napredek v boju proti oligarhičnim strukturam ni zadosten; v zvezi s tem opozarja, da se je število goljufij in

nepravilnosti, povezanih s prihodki in odhodki Unije, v zadnjih letih sicer zmanjšalo, vendar so potrebni dodatni ukrepi, da bi oligarhom povsem preprečili zlorabe sistema financiranja na področju skupne kmetijske politike; ugotavlja, da se to dogaja predvsem zaradi premajhne preglednosti, posledice pa nosijo vsi končni upravičenci proračuna skupne kmetijske politike; pozdravlja, da je Parlament v uredbi o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike predlagal novo obveznost za države članice, in sicer da bodo morale od leta 2023 zbirati podatke o identiteti skupin upravičencev, tudi matičnih družb, ki imajo v lasti kmetijska zemljišča in prejemajo podporo iz skupne kmetijske politike, ter te podatke objavljati; poudarja, da bi morala zaščita finančnih interesov Unije ter ohranjanje njene verodostojnosti in nepristranskosti pri izdatkih za programe ostati prednostna naloga Unije in njenih držav članic;

Prerazporejanje in omejevanje

5. poudarja, da sta na ravni držav članic potrebna boljše ravnovesje med malimi in velikimi upravičenci ter bolj usmerjena podpora, pri čemer je treba posebno pozornost posvetiti mladim kmetom; obžaluje, da bi bilo mogoče enega izmed ciljev skupne kmetijske politike, tj. koristiti in pomagati tistim, ki obdelujejo zemljišča, še precej izpopolniti; zato poziva države članice, naj uporabijo različna prerazporeditvena orodja (tudi omejevanje), da bodo sredstva razdeljevale pravičneje, med drugim poostrijo svoje minimalne zahteve; obžaluje, da omejitve neposrednih plačil tudi v novi skupni kmetijski politiki ostaja prostovoljna, in poziva države članice, naj to možnost vseeno izkoristijo, tudi za matične družbe; ponovno poudarja, da bi bilo treba podporo iz skupne kmetijske politike izplačevati aktivnim kmetom;
6. opominja, da se struktura kmetij med državami članicami zelo razlikuje, zato imajo slednje v skupni kmetijski politiki na voljo širok nabor prostovoljnih ukrepov za prerazporeditev plačil;

Širša uporaba orodja ARACHNE

7. poudarja, da bi bilo lahko orodje ARACHNE za zbiranje in povezovanje podatkov (podatkovno rudarjenje), ki se uporablja za opredeljevanje kazalnikov tveganja goljufij v povezavi z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi, ključni instrument za preglednost upravičencev do sredstev skupne kmetijske politike; opozarja, da to orodje še ni povsem primerno za vse ukrepe skupne kmetijske politike in da bo Komisija leta 2025 predstavila poročilo, v katerem bo ocenila njegovo rabo in interoperabilnost z različnimi državnimi sistemi, da bi ga države članice morda uporabljale v večji meri; upa, da bo mogoče skupni koncept podatkovnega rudarjenja v vmesnem času razširiti tudi na preostale odhodke skupne kmetijske politike;
8. je seznanjen, da je uporaba programa za pridobivanje podatkov ARACHNE v programskem obdobju 2023–2027 zaenkrat prostovoljna, vendar poudarja, da to ni dovolj; obžaluje, da med pogajanjmi o reformi skupne kmetijske politike ni bila potrjena obvezna uporaba sistema ARACHNE; znova poziva, da se koncept podatkovnega rudarjenja in preglednosti, ki se trenutno uporablja le za naložbeno financiranje po uredbi o skupnih določbah, razširi na vse kontrole za plačila v prvem in drugem stebru; poudarja, da bi morala uporaba orodja ARACHNE postati obvezna za države članice, zlasti pri upravljanju kmetijskih skladov, da bi dosegli večjo preglednost matičnih družb

in dejanskih lastnikov upravičencev do sredstev skupne kmetijske politike; poleg tega poudarja, da bi morala biti za sredstva skupne kmetijske politike obvezna tudi uporaba sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev, da bi povečali preglednost pri uporabi davkoplačevalskega denarja in bolje zaščitili finančne interese Unije; poudarja, da je interoperabilnost in uskladitev sistemov ARACHNE, EDES ter institucionalnih in državnih podatkovnih zbirk bistvena za učinkovito izmenjavo informacij pri preprečevanju in odkrivanju goljufij v škodo proračuna EU;

9. poziva Komisijo, naj čim prej vzpostavi celovit sistem spremljanja v realnem času, v katerem se bodo zbirale informacije o vseh subvencijah, prejetih iz prvega in drugega stebra skupne kmetijske politike, tudi javno dostopne informacije o povezavah med podjetji in dejanskimi lastniki pri uporabi sredstev EU;

Preprečevanje in odkrivanje goljufij

10. poziva Komisijo, naj poveča svoje zmogljivosti za preprečevanje in odkrivanje goljufij, tudi za poročanje in opozarjanje s strani posameznikov in deležnikov, prav tako pa naj razvije in bolje izkoristi informacijska orodja za odkrivanje goljufij ter nalaga strožje kazni tistim, ki sredstva uporabljajo v nepredvidene namene; poudarja, da je Parlament v pogajanjih o novi skupni kmetijski politiki vztrajal pri učinkovitih sistemih spremljanja in nadzora, da bi preprečili tveganja za finančne interese EU, ki bi lahko nastala zaradi novega modela izvajanja te politike, saj bo veliko nalog pri upravljanju in nadzoru kmetijskih skladov EU prenesenih z evropske ravni na državne uprave; v zvezi s tem poudarja zavezo Parlamenta, da bo nadziral, kako države članice izvajajo svoje strateške načrte za skupno kmetijsko politiko, ki jih je odobrila Komisija, od slednje pa bo zahteval, naj prevzame odgovornost za izpolnjevanje svojih obveznosti iz ustanovnih pogodb in uredb o skupni kmetijski politiki, ki sta jih sprejela sozakonodajalca;

Organi EU, udeleženi v boju proti goljufijam in zlorabi sredstev

11. pozdravlja ustanovitev Evropskega javnega tožilstva, katerega naloga je preiskovanje, pregon in obtožba storilcev kaznivih dejanj zoper proračun EU, kar je pomembno orožje v boju proti goljufijam in organiziranemu kriminalu v EU; opozarja na pomen tesnejšega sodelovanja in usklajevanja med državami članicami in ustreznimi organi EU, ki sodelujejo v boju proti goljufijam in zlorabi sredstev (Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), Evropsko računsko sodišče, Eurojust in Evropsko javno tožilstvo); poleg tega poziva države članice, naj poskrbijo, da bodo pristojni državni organi prejeli zadostna finančna sredstva in da bodo dobro usposobljeni za učinkovito zaščito proračuna EU; meni, da za boj proti nasprotju interesov in goljufijam ni dovolj le celovit sistem obveščanja in spremljanja, ki daje jasno in natančno sliko porazdelitve sredstev skupne kmetijske politike, temveč je potrebna tudi večja vloga urada OLAF; poziva urad OLAF, naj si bolj prizadeva in naj bo bolj pozoren na nasprotja interesov in oligarhične strukture, zlasti v državah članicah, kjer se takšni primeri pogosteje odkrivajo; poudarja, da tovrstne zlorabe davkoplačevalskega denarja škodujejo finančnim interesom EU; pozdravlja delo urada OLAF in Evropskega računskega sodišča; opozarja na odločitev varuhinje človekovih pravic (zadeva 1782/2019/EWM), da bi morale biti mogoče posamezna izplačila javnih sredstev povezati z zemljišči, za katera so bila odobrena, da bi zmanjšali verjetnost goljufij in zlorab sredstev EU;

12. poziva Komisijo, naj poskrbi, da se bo peta direktiva o preprečevanju pranja denarja v celoti in pravilno izvajala v vseh državah članicah, zlasti kar zadeva uvedbo javnih registrov dejanskih lastnikov in registrov dejanskih lastnikov skladov;
13. opozarja na člen 60 Uredbe (EU) 1306/2013 s klavzulo o izogibanju, ki prepoveduje pridobitev ugodnosti na osnovi umetno ustvarjenih pogojev;
14. poziva, naj se program EU za opazovanje Copernicus v večji meri uporablja za odkrivanje razhajanj med prijavljenimi in dejansko obdelovanimi površinami;

Nasprotje interesov in prilaščanje zemljišč

15. opozarja na primer češkega predsednika vlade Andreja Babiša, ki je kljub temu, da je februarja 2017 prenesel Agrofert v dva skrbniška sklada, kot so ugotovili revizorji, še vedno dejanski lastnik holdinga Agrofert in je zato v nasprotju interesov;
16. izraža zaskrbljenost zaradi nasprotij interesov na visoki ravni in prilaščanja zemljišč s strani oligarhov, sploh če so v to vpleteni javni organi in vlade; Komisijo poziva, naj v zvezi s tem natančneje nadzira države članice, Komisijo in države članice pa, naj nemudoma sprejmejo strožje ukrepe proti prilaščanju zemljišč, nepravilnim javnim razpisom ali drugim postopkom dodeljevanja in zlorabi denarja EU; poudarja, da imata prilaščanje in koncentracija zemljišč negativne posledice za gospodarsko in socialno blaginjo lokalnih skupnosti ter ogrožata generacijsko pomlajanje, saj so zlasti male kmetije izrinjene s trga, ogrožena pa sta dostop do zemljišč in ustanavljanje novih kmetij; poziva države članice, naj takoj sprejmejo ukrepe, da bi preprečile prilaščanje in skrajno koncentracijo zemljišč; poziva tudi k razlikovanju med prilaščanjem in združevanjem majhnih kmetijskih zemljišč, da bi zmanjšali razdrobljenost in ustvarili gospodarsko donosne kmetijske enote; poziva države članice, naj spoštujejo finančno uredbo EU in zlasti izvajajo člen 61 o nasprotju interesov ter ga uporabljajo za vsa plačila iz skladov EU; poziva Komisijo, naj zagotovi skladnost s členom 61 in oceni posledice nasprotij interesov za uporabo skladov, boj proti oligarhom in zlorabo subvencij;
17. poziva Komisijo, naj političnemu vidiku v svojih postopkih ocenjevanja da večjo težo, zlasti v zvezi z morebitnimi nasprotji interesov zaradi izmeničnega zaposlovanja v javnem in zasebnem sektorju;

Pravna država

18. poziva Komisijo, naj hitro obravnava kršitve pravne države v nekaterih državah članicah, ki resno ogrožajo pravično, zakonito in nepristransko razdeljevanje sredstev EU; poudarja jasno povezavo med spoštovanjem pravne države in dobrim izvrševanjem sredstev skupne kmetijske politike in opozarja, da je treba zaščititi vsa sredstva EU; poziva Komisijo, naj bo posebej pozorna na vprašanja pravne države in po potrebi sproži sistem sorazmernih sankcij;

Podpora v postopku odločanja

19. poudarja, da je popolna preglednost v postopku odločanja nujen ukrep za preprečevanje nasprotja interesov; poudarja, da so zato učinkoviti sistemi upravljanja in nadzora v

prav vsaki državi članici ključni pogoj za zakonitost in pravilnost finančnih transakcij Unije.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	11.1.2022
Izid končnega glasovanja	+: 42 -: 3 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidže Alieva-Veli (Atidzhe Alieva-Veli), Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Alin Mituța, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Bronis Ropè, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Eric Andrieu, Manuel Bompard, Petros Kokalis (Petros Kokkalis), Zbigniew Kuźmiuk, Cristina Maestre Martín De Almagro

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

42	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Zbigniew Kuźmiuk, Veronika Vrecionová
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidže Alieva-Veli (Atidzhe Alieva-Veli), Asger Christensen, Jérémy Decerle, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Paolo De Castro, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
The Left	Manuel Bompard, Petros Kokalis (Petros Kokkalis), Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropé, Sarah Wiener

3	-
ID	Ivan David, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas

3	0
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca
Renew	Martin Hlaváček

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani